

ESETTANULMÁNY A FORRÁS LELKI SEGÍTŐK EGYESÜLETÉRŐL

A szerző neve: Tóth Aliz

A mentor tanár neve: Pintér Magdolna, irodavezető, KultúrÁsz Közhasznú Egyesület

I. A szervezet múltja

A Forrás Lelki Segítők Egyesület megalakulását a humán ellátás területén dolgozó 12 ismerős – munkájuk során az iskolában, az óvodában, az egészségügy és a szociális ellátás területén tapasztalt problémákkal kapcsolatos – közös beszélgetése indította el 1989 tavaszán.

Az Egyesület alapítását több mint egyéves előkészítési folyamat előzte meg, amely részeként felkérték Teleki Béla pasztorál-pszichológust, hogy heti rendszerességgel tartson felkészítést számukra a különböző segítői munkával kapcsolatos témákról. Olyan ellátási formák bevezetését tervezték, amelyek hozzájárulnak, hogy a lelki és egzisztenciális krízisben lévő emberek, családok problémái ne mélyüljenek el annyira, hogy az egészségügy stigmatizáló hatása érvényesülhessen. Könnyen elérhető szolgáltatások kialakítását célozták meg, ahol a kliensek számára az anonimitás és a titoktartás biztosított.

A Forrás Lelki Segítők Egyesülete 1990 júniusában alakult meg. Céljuk a családok egészségének való segítségnyújtás, kiemelt figyelmet fordítva a szenvedélybetegek és az addiktív problémákkal küzdők ellátására. A szolgáltatásaik beindításához szükséges alapvető eszközök beszerzését valamint az egyesületi tagok képzését pályázati támogatásokból fedezték.

Ezt követően 2006-ig folyamatos fejlődés, feladat és tevékenységbővülés jellemzi az Egyesületet.

1992-ben a holland Stichting Katholieke Noden Alapítvány támogatásával pszichoszociális konzultációs intézményt alakítanak ki Forrás Tócoskerti Segítő Szolgálat néven.

1993-ban a Magyar Karitás tagszervezetei közé felveszik az egyesületet.

1992-től 1994-ig Németországban szakmai tanulmányi utakon vesznek részt, hogy megismerkedjenek a Baden Württemberg-i tartomány szenvedélybeteg ellátás formáival.

1995-ben új ellátási formákat vezetnek be a PHARE program szociális támogatásával (pszichiátriai betegek és demens idősök otthoni ellátása).

1998-ban határozatlan idejű ellátási szerződést kötnek Debrecen Város Önkormányzatával a szociális alapfeladatok ellátására.

1999-ben a Forrás Tócoskerti Segítő Szolgálat a Forrás Mentálhigiénés Központtá alakul át – 3 részleg működésével: Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Szenvedélybetegek Nappali Ellátása.

2000-ben civil szervezetként Magyarországon először a Forrás Lelki Segítők Egyesülete kapta meg az MSZ EN ISO 9002: 1996 nemzetközi minőségi okiratot.

2005-ben a Mentálhigiénés Központ két részleggel gazdagodott: Pszichiátriai Közösségi Ellátással és a Szenvedélybetegek Közösségi Ellátásával.

2007-ben a Szenvedélybetegek Nappali Ellátása mellett indult a Fejlesztő-felkészítő Foglalkoztatás a megváltozott munkaképességű szenvedélybetegek számára.

2010-ben a Mentálhigiénés Központ a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi ellátás referencia intézményévé vált.

2010. november 21-én 20. születésnapjuk alkalmából konferenciát tartottak Civil múlt – civil jelen – az együttműködés jövője címmel. (Universitas Kommunikáció Kft. 2011)

II. A szervezet jelene

A Forrás Lelki Segítők Egyesülete jelenleg kiemelkedően közhasznú egyesületként működik az Észak-Alföldi régióban. Szolgáltatásait 3 munkatárs segítségével végzi 3 telephelyén (Debrecen, Kishegyesi út 36; Debrecen, Angyalföld tér 11; 4064 Nagyhegyes, 030/2 hrsz.). Az egyesület életében, illetve tevékenységei, szolgáltatásai körében 2006-ig folyamatos bővülés figyelhető meg. 2006-ban a bővülés megtorpant, azóta napjainkig a stagnálás vált jellemzőbbé, és az arra való törekvés, hogy a meglévő szolgáltatásaikat életben tudják tartani. Mostanra a hiánypótló tevékenységet végző egyesület fennmaradása is bizonytalanná vált.

Az egyesület többek között az alábbi tevékenységeket és szolgáltatásokat biztosítja: Családsegítő Szolgálat, Közösségi pszichiátriai ellátás, Szenvedélybetegek Nappali Ellátása, Fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás, Alacsonyküszöbű szolgáltatás, „Fordulópont” Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézménye, Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása. (Universitas Kommunikáció Kft. 2011)

III. A szervezet humánerőforrás sajátosságai

Az egyesület felépítése az ellátási területekhez kapcsolódik, amelyeket egy-egy vezető, felelős irányít. A munkatársak létszáma (bővülése/csökkenése) mindig a szervezeti feladatok, szolgáltatások mértékével egyenesen arányos. Jelenleg összesen 26 alkalmazottjuk van teljes munkaidőben, és további 10 megváltozott munkaképességű szenvedélybeteget foglalkoztatnak 4 órában fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás keretében. A főállású alkalmazottak 85%-a nő, és a munkatársak 74%-a felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik. A hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatása kiemelkedő jelentőségű a szervezetnél: pályakezdőket (2 fő), GYES-ről, GYED-ről visszatérőket (2 fő), és hallássérültet is foglalkoztattak már. Határozott idejű munkaszerződéssel 12 főt alkalmaznak, ami jórészt a pályázatok szigorú előírásainak köszönhető. A pályázatok lezárulását követően eddig minden munkatársukat tovább tudták foglalkoztatni a munkakörök, munkaterületek átszervezésével.

A hátrányos helyzetű célcsoport foglalkoztatását kiemelten kezelik: a vezető szerint *„a megváltozott munkaképességűek – pszichiátriai szenvedélybetegekről van szó – az elsődleges munkaerőpiacra nem tudnak kijutni, nem tudnak 8 órában dolgozni és sokszor nem is lehet elvárni ilyen teljesítményt tőlük”*. A fent említett célcsoport foglalkoztatását fontosnak tartják, mert egyrésztől azáltal, hogy munkát biztosítanak számukra, az életminőségük javításához járulnak hozzá, másrésztől az egyesületnél olyan feladatokat látnak el, amelyre egyébként a szervezetnek nem lenne megfelelő pénzügyi- vagy humánerőforrás kapacitása (egyfajta hiánypótló funkciójuk is van).

Összességében az egyesület human erőforrása nem elegendő, de a hiányzó munkaerő megszerzése még megoldható. Főként saját személyügyi, pályázatíró és projektmenedzser szakembernek érzik szükségét. A munkatársak toborzása Munkaügyi Központon keresztül, Facebookon és megyei napilapban közzétett hirdetés és a már meglévő munkatársak által történik. Kiváló módszernek találták a munkaerőhiány vagy munkaerő utánpótlás megoldásához a gyakornokok munkatárssá válását is. Az ott dolgozók egyéni fejlődési lehetőségeire nagy hangsúlyt fektetnek: szupervízióval, esetmegbeszéléssel, képzési lehetőségek biztosításával és képzési kedvezményekkel támogatják őket. Akkreditált képző intézményként például tereptanárképzést is biztosítanak a hallgatókkal foglalkozó munkatársak számára. A nonprofit emberi erőforrás menedzsment ismeretét és alkalmazását fontosnak véli az egyesület, de szerintük a különböző területeken működő civil szervezetek igen eltérő

emberi erőforrás szükségletekkel rendelkeznek, amit a nonprofit menedzsment nem vesz kellően figyelembe.

IV. A szervezetben magvalósuló önkéntes tevékenység jellemzése

Az egyesület rendszeresen alkalmaz önkénteseket, olykor szakmai feladatok ellátására is. Eleget téve az önkéntes törvénynek előírásainak, szerepelnek az önkéntes nyilvántartásban. Az önkéntesek személyes ismeretség és ajánlások útján kerülnek az egyesülethez, és megfelelő létszám esetén külön képzést is nyújtanak nekik. Emellett önszorgú csoportok is működnek, akik nem professzionális segítők, hanem inkább együttműködő partnerek. Az önkéntesek szakmai feladatok ellátásával, szolgáltatások nyújtásával, PR és marketing tevékenységgel, programszervezéssel segítik az egyesületi munkát. Tevékenységüket önkéntes koordinátor képzésben részt vett munkatárs irányítja. Az önkénteseket szakmai gyakorlat és tapasztalatszerzés lehetőségével, képzésekkel, szupervízió biztosításával és a kellemes, dinamikus munkahelyi légkörrel motiválják. Azokhoz az önkénteseikhez ragaszkodnak, akik emberileg és szakmailag is megállják a helyüket a csapatban.

Az önkéntesek mellett nagy hangsúlyt fektetnek a felsőoktatási intézményekből szakmai gyakorlat eltöltésére érkező hallgatók fogadására, velük való foglalkozásra. Debrecenből, Hajdúböszörményből és Nyíregyházáról fogadnak hallgatókat az alábbi szakokról: szociális munka, szociálpedagógia, szociálpolitika, szociális ápoló-gondozó, valamint a közösségi gondozó és koordinátor, amely az Emberi Erőforrások Minisztérium Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézetének képzése. A hallgatók különböző típusú gyakorlatra érkehetnek hozzájuk, ezek: önkéntes gyakorlat, részgyakorlat, nagy gyakorlat. Az önkéntes gyakorlaton az egyesület tevékenységébe kapcsolódnak be valamilyen formában, részgyakorlat esetében egy munkacsoport részfeladatainak ellátását végzik. A nagy gyakorlatnál minden munkafolyamatba részt vesznek, vagyis mintegy „plusz munkatárs” jelennek meg az egyesület mindennapjaiban.

V. A szervezet szerepe és hozzájárulása a térség társadalmi-gazdasági fejlődéséhez

Az egyesület 22 éve lát el hiánypótló feladatokat szociális területen, régiós szinten. Debrecenben biztosított szolgáltatásaik az önkormányzattal kötött szerződésük (1998-ban szociális alapfeladatok ellátásra) értelmében lefedik a szociális ellátás jelentős részét. Ötleteikkel, elhivatottságukkal számos olyan szolgáltatást működtetnek, amelyek nélkülözhetetlen segítséget

nyújtanak a rászorulóknak. Mindezt szakmailag folyamatosan megfelelő színvonalon, minimális költségekkel igyekeznek biztosítani. A társadalom szociális problémáit orvosolják, és a gazdasági fejlődéshez is több módon járulnak hozzá. Egyrészt együttműködések és szoros szakmai kapcsolatháló kialakításával, képzéseikkel, innovatív öteteikkel, másrészt a munkaerőpiacról kiszorult célcsoportjaik reintegrálásával, segítségével. Szervezetük tagja számos országos szakmai szervezetnek, például az Országos Közösségi Ellátások Egyesületének (OKE) alapító tagszervezete.

VI. Az interjú során szerzett személyes benyomások, tapasztalatok

A szervezet vezetőjével készített interjú során teljes szakmai elhivatottságot, professzionalizmust, odaadást és segítőkészséget tapasztaltunk. Az interjút élményként élhettük meg, sok tapasztalatot, új nézőpontot ismertünk meg, és felismertem a szervezet szociális területen betöltött jelentőségét. Megdöbbentő az a tény, hogy Magyarországon a XXI. században egy ilyen nagy és nélkülözhetetlen tevékenységet végző szervezet létezése bizonytalanná válhat. Úgy véljük, hogy napjainkban az eddiginél nagyobb szükség van a társadalom sebeinek effajta ápolására, a rászorulóк segítésére. Bízunk benne, hogy az interjú és ez az esettanulmány felhívja a társadalom, az önkormányzat, és a mindennapi emberek figyelmét az egyesületre, és hozzájárul ahhoz, hogy az egyesület működését megkönnyítse, és fennmaradásuk biztossá váljon a jövőben is.

Forrás:

Universitas Kommunikáció Kft. (2011): A forrás lelki segítőк egyesületének bemutatkozása. In: <http://www.universitas-kommunikacio.hu/esely/index.htm> (Letöltés ideje: 2012. 11. 04.)

Elérhetőségek:

Levelezési cím: 4031 Debrecen Kishegyesi u. 36.

Székhely: 4028 Debrecen Ember Pál u. 19.

Telefonszám: 06-52/492-757

E-mail: flse@freemail.hu

Web: www.forrasegyesulet.hu

Vezető neve: Berényi András, elnök